

Utbildningsplan – Kompetenstillägg Flygbogsering

1 Introduktion

Den här utbildningsplanen beskriver utbildning som skall leda till utfärdande av kompetenstillägget *Flygbogsering* enligt Svenska Hängflygförbundets Verksamhetshandbok (VHB). För att kompetenstillägget *Flygbogsering* skall kunna utfärdas måste deltagaren även uppfylla de krav som anges i utbildningsplanerna för kompetenstillägget *Höjdflygning*. Om deltagaren inte har *Höjdflyg* innan utbildningen påbörjades ska även utbildningsplanen för *Grundskolning med dubbelkommando* följas. Vid eventuella avvikelser mellan den här utbildningsplanen och VHB är det alltid VHB som gäller.

2 Syfte

Syftet med utbildningen är att ge deltagaren teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter, samt rätt attityd, för att på ett säkert sätt starta med flygbogsering samt att delta i bogserverksamhet i en hängflygklubb.

3 Lärandemål

3.1 Kunskapsmål

Efter utbildning till kompetenstillägget *Flygbogsering* skall deltagaren självständigt kunna bedöma lämpliga förhållanden för flygbogsering. Kunskaper skall ha förvärvats inom följande områden:

- Självkänedom: deltagarens egna begränsningar som kan påverka dennes förmåga att flyga i hög fart på ett säkert sätt.
- Aerodynamik: Pilot Induced Oscillation, ”yaw”.
- Startförfarande, provhängning och teckenkommunikation med bogserförare.
- Position och placering bakom bogsermaskinen.
- Kunskap om dragkraften vid flygbogsering och hållfastheten på veklänkar.
- Kunskap om utrustning: Kraven på utrustningens skick, lämplig utrustning för flygbogsering.

3.2 Färdighets mål

Efter utbildningen skall deltagaren

- Kunna flyga i hög fart rakt bakom bogsermaskinen, både i höjd och sidled. Säkerställa att detta kan göras även om bogsermaskinen svänger kraftigt.
- Kunna fotstarta vid flygbogsering.
- Kunna bedöma lämplig situation för flygbogsering.
- Kunna handskas med utrustningen på lämpligt sätt.

I VHB görs ingen skillnad på fot- och rullstart (”Dolly”) inom kompetenstillägget *Flygbogsering*. Under utbildningen ska deltagaren visa att denne behärskar fotstart, men det finns inget krav på att rullstart ska användas. Om deltagaren inte har möjlighet att öva på rullstart under kursen är det instruktörens skyldighet att upplysa deltagaren om att rullstart är en godkänd startmetod och rekommendera deltagaren att första rullstarten görs under översyn av instruktör.

4 Attitydmål

Efter utbildningen skall deltagaren

- Ha respekt för flygbogseringens risker med att flyga fort nära marken.
- Ha respekt för de risker deltagaren utsätter sig själv och bogserföraren för om deltagaren inte ligger i rätt position bakom bogsermaskinen.
- Ha respekt för de gränser som bör sättas för att full flygsäkerhet skall råda.
- Inse bestämmelsernas betydelse och vikten av att följa dem.

5 Riktlinjer för Genomförande

5.1 Allmänt

Säkerheten för deltagarna skall vara ledande vid utbildning och målet är att utbildningen skall genomföras utan att haverier eller tillbud inträffar.

Utbildningen skall genomföras på lämplig plats. Ytor skall vara godtagbart släta så att risken för skador på grund av markbeskaffenheten minimeras. Avstånd och vinklar till hinder skall vara godtagbara för att ofrivilliga islag i hinder skall kunna undvikas. Markformationen skall vara sådan att turbulens och rotorer inte menligt påverkar säkerheten.

Väderförhållandena sammantaget skall vara sådana att flygningen genomförs under för deltagaren lämpliga förhållanden. Detta innebär att olämpliga gränsvärden för vindstyrka, byighet och sidvind inte skall överskridas.

Gränsvärdena påverkas om flera negativa faktorer samverkar. Platsens utseende mm påverkar också gränsvärdena varför exakta värden inte kan anges. Normalt bör vinden inte överstiga 4 m/s.

Sidvindskomponenten och byigheten bör vara liten (ju svagare vind desto högre sidvindskomponent kan tillåtas). Det väsentligaste är att de sammantagna förhållandena blir godtagbara/lämpliga.

Deltagarens utbildningsståndpunkt, förmåga och dagsform skall vara ledande i utvärderingen av vilka förhållanden som kan godtas under utbildning. Under utbildningens senare del bör deltagaren prova att bogsra under termiska förhållanden.

5.2 Genomgång före första flygningen

Praktiska moment:

- Visa hur bogsrerutrustningen skall vara utformad och fungerar.
- Visa hur man hanterar bogsrerlinor och veclänkar.
- Visa hur man releasar i hög fart.

5.3 Genomgång mellan flygningarna

- Svängteori
- Säkerhet, farliga situationer.
- Regler: väjningsregler efter release.

6 Villkor för utfärdande av behörigheten flygbogsering

Deltagaren ska godkännas av instruktör på praktiskt prov i enlighet med den här utbildningsplanen. Innehavare av behörigheten *Flygbogsering* skall även ha *Elevlicens hängflyg* med kompetenstillägget *Höjdflygning*.